

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, temeljem članka 12. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17), članka 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", 2/98, 48/99 i 61/22) i članka 39. stavak (4) Zakona o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", 77/15), po dostavljenom izvješću Registra vrijednosnih papira u Federaciji BiH d.d. Sarajevo, na 112. sjednici održanoj dana 28.12.2023. godine, donijela je

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da po ponudi za preuzimanje društva POBJEDA TECHNOLOGY GORAŽDE Dioničko društvo za proizvodnju sportske, lovačke i privredne municije Goražde (ciljno društvo), odobrenom rješenjem Komisije, broj: 04/3-19-283/23 od 24.11.2023. godine, Halilu Okoviću iz Goražda (ponuditelj), u zajedničkom djelovanju sa društvom OKAC d.o.o. Goražde i društvom TAK d.o.o. Sarajevo, nije bilo dioničara koji su prihvatili ponudu za preuzimanje.
2. Rješenje će se objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednik

Broj 04/3-19-313/23
28. prosinca 2023. godine
Sarajevo

Komisija za vrijednosne papire
Federacije Bosne i Hercegovine
Adnan Zukić, v. r.

101

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, na osnovu odredaba člana 10. i 11. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 i 6/17), člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98, 48/99 i 61/22), člana 26a. i člana 29. stav (3) Zakona o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08 i 25/17), te člana 2. stav (1) Pravilnika o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za osnivanje, članstvu i sticanju kvalificiranog udjela društva za upravljanje fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/17), rješavajući po zahtjevu osnivača društva ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima i UniCredit Bank d.d. za izdavanje dozvole za osnivanje društva za upravljanje, na 112. sjednici održanoj dana 28.12.2023. godine, donosi

RJEŠENJE

1. IZDAJE se dozvola ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima sa sjedištem u ulici Samoborska 145, Zagreb, R Hrvatska i UniCredit Bank d.d. sa sjedištem u Mostaru, Kardinala Stepinca bb za osnivanje UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o. sa sjedištem u Mostaru, Kardinala Stepinca bb.
2. DAJE SE saglasnost za ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima i UniCredit Bank d.d. za članstvo u UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o u skladu sa Ugovorom o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću broj: OPU-IP 846/2023 od 12.12.2023. godine.
3. Naknada uplaćena po Tarifnom broju 25. stav (3) Odluke o tarifi naknada u ukupnom iznosu od 2000,00 KM biće priznata kao dio ili ukupna naknada za rješavanje nekog od zahtjeva UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o. u narednom periodu, prema odluci ovog društva.

4. Dozvola stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednik

Broj 05/3-19-304/23

28. decembra 2023. godine

Sarajevo

Komisije za vrijednosne papire

Federacije Bosne i Hercegovine

Adnan Zukić, s. r.

Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, na temelju odredaba članka 10. i 11. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 i 6/17), članka 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98, 48/99 i 61/22), članka 26a. i članka 29. stavak (3) Zakona o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08 i 25/17), te članka 2. stavak (1) Pravilnika o uslovima i postupku za izdavanje dozvole za osnivanje, članstvu i sticanju kvalificiranog udjela društva za upravljanje fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/17), rješavajući po zahtjevu osnivača društva ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima i UniCredit Bank d.d. za izdavanje dozvole za osnivanje društva za upravljanje, na 112. sjednici održanoj dana 28.12.2023. godine, donosi

RJEŠENJE

1. IZDAJE se dozvola ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima sa sjedištem u ulici Samoborska 145, Zagreb, R Hrvatska i UniCredit Bank d.d. sa sjedištem u Mostaru, Kardinala Stepinca bb za osnivanje UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o. sa sjedištem u Mostaru, Kardinala Stepinca bb.
2. DAJE SE saglasnost za ZB Invest d.o.o. za upravljanje investicijskim fondovima i UniCredit Bank d.d. za članstvo u UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o u skladu sa Ugovorom o osnivanju društva s ograničenom odgovornošću broj: OPU-IP 846/2023 od 12.12.2023. godine.
3. Naknada uplaćena po Tarifnom broju 25. stavak (3) Odluke o tarifi naknada u ukupnom iznosu od 2000,00 KM biće priznata kao dio ili ukupna naknada za rješavanje nekog od zahtjeva UniCredit Invest BH društva za upravljanje fondovima d.o.o. u narednom periodu, prema odluci ovog društva.
4. Dozvola stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednik

Broj 05/3-19-304/23

28. prosinca 2023. godine

Sarajevo

Komisije za vrijednosne papire

Federacije Bosne i Hercegovine

Adnan Zukić, v. r.

102

Na osnovu člana 10. stav 1. tačka 9), člana 11. stav 1. tačka 16., 27. i 32., člana 12. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04/92/13, 6/17) i člana 103. Zakona o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj: 85/08, 109/12, 86/15, 25/17), a u vezi sa članom 3. stav (2) Pravilnika o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14, 96/15), te na osnovu člana 27h. stav (6), 271. stav (3), 67. stav (6), 68. stav (6) Zakona o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 28/17), a u vezi sa članom 3. stav (2) Pravilnika o uslovima i postupku izdavanja saglasnosti za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje fondovima ili zatvorenog investicijskog fonda ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/17), kao i člana 23. stav (8) i člana 110. stav (1)

Zakona o dobrovoljnim penzijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16), a u vezi sa članom 3. stav (2) Pravilnika o uslovima za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 97/17), Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine na 111. sjednici, održanoj dana 21.12.2023. godine, donijela je

PRAVILNIK

O STRUČNOM ISPITU I EDUKACIJI ZA DRUGA LICA I UČESNIKE NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

I. OPĆA ODREDBA

Član 1.

(predmet Pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom propisuju se uslovi, program i način polaganja ispita za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera (u daljem tekstu: stručni ispit), kao i vrste, uslovi i način edukacije koju vrši Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Komisija) za druga lica i učesnike na tržištu vrijednosnih papira.
- (2) Stručni ispit iz stava (1) ovog člana polaže se radi sticanja uslova za dobijanje dozvole Komisije za rad kod profesionalnog posrednika i u drugim finansijskim institucijama i društvima za koja je zakonom ili pravilnikom Komisije određeno da moraju imati položen stručni ispit.

II. USLOVI ZA PRISTUPANJE STRUČNOM ISPITU

Član 2.

(uslovi za pristupanje stručnom ispitu)

Stručnom ispitu za obavljanje poslova brokera, odnosno investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera može pristupiti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- a) da ima visoko obrazovanje prvog ciklusa studija koji se vrednuje sa najmanje 180 ECTS bodova - za poslove brokera,
- b) da ima visoko obrazovanje drugog ciklusa studija koji se vrednuje sa minimalno 300 ECTS bodova odnosno VII/1 (sedmi) stepen obrazovanja - za poslove investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera;
- c) da podnese zahtjev i uplati naknadu za polaganje stručnog ispita.

III. PROGRAM ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

Član 3.

(obrazovni program)

- (1) Obrazovni program za obuku koju organizuje Komisija za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera utvrđuje Komisija, a odluka o tome objavljuje se na internetskoj stranici Komisije i/ili u najmanje jednim dnevnim novinama koje izlaze na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).
- (2) Obrazovni program iz stava (1) ovog člana vrše predsjednik, zamjenik predsjednika, članovi i radnici Komisije, doktori i magistri pravnih i ekonomskih nauka, specijalisti i drugi priznati stručnjaci za oblasti koje su obuhvaćene obukom, u skladu sa odlukom Komisije.

Član 4.

(pohađanje i troškovi obrazovnog programa)

- (1) Pohađanje obrazovnog programa nije uslov za polaganje ispita za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera.
- (2) Troškove obrazovnog programa snose polaznici plaćanjem kotizacije, dok visinu kotizacije određuje Komisija posebnom odlukom.

Član 5.

(program stručnog ispita i ispitne oblasti)

- (1) Ispit za obavljanje poslova brokera obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) Finansijska tržišta i instrumenti
 - b) Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - c) Investiranje i osnove finansijske analize
- (2) Ispit za obavljanje poslova investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) Finansijska tržišta i instrumenti
 - b) Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - c) Investiranje i osnove finansijske analize
 - d) Ocjena isplativosti investicije
 - e) Strategije investiranja i upravljanje portfolijem vrijednosnih papira
 - f) Korporativno upravljanje i finansije
- (3) Program stručnog ispita za obavljanje poslova brokera, odnosno investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera sadrži gradivo, pravne izvore i literaturu iz oblasti predviđenih stavom (1) i (2) ovog člana i nalazi se u prilogu 1. ovog pravilnika i predstavlja njegov sastavni dio.

Član 6.

(priznavanje stručnog ispita za brokera)

- (1) Lice koje ima položen stručni ispit za obavljanje poslova investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera, smatra se da ima položen i ispit za obavljanje poslova brokera.
- (2) Lice koje je položilo stručni ispit za obavljanje brokerskih poslova u prometu vrijednosnih papira može podnijeti zahtjev za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera.
- (3) Lice iz stava (2) ovog člana polaže razliku predmeta u skladu sa programom ispita iz člana 5. stav (3) ovog pravilnika.

Član 7.

(priznavanje stručnog ispita)

- (1) Lice koje je položilo stručni ispit odnosno koje je dozvolu za obavljanje poslova brokera i investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera steklo izvan teritorije Bosne i Hercegovine, može Komisiji podnijeti zahtjev za polaganje stručnog ispita, uz koji prilaže dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 2. ovog pravilnika, ovjeren prijevod dozvole i/ili uvjerenja o položenom stručnom ispitu.
- (2) Komisija posebnom odlukom određuje sadržaj programa stručnog ispita za lica iz stava (1) ovog člana.
- (3) Na polaganje stručnog ispita lica iz stava (1) ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog pravilnika.
- (4) Licu koje položilo stručni ispit iz stava (1) ovog člana u Republici Srpskoj i Distriktu Brčko, ispit se priznaje.

IV. NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Član 8.

(zahtjev za polaganje stručnog ispita)

- (1) Zahtjev za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera podnosi se Komisiji.
- (2) Uz zahtjev kandidat prilaže i dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 2. ovog pravilnika, kao i dokaz o završenom obrazovnom programu, ukoliko je isti završio.

Član 9.

(javni oglas za polaganje stručnog ispita)

- (1) Javni oglas o datumu polaganja stručnog ispita i drugim uslovima za pristupanje polaganju stručnog ispita Komisija objavljuje na svojoj intemetskoj stranici najmanje dvadeset dana prije dana polaganja stručnog ispita.
- (2) Zahtjev za polaganje stručnog ispita kandidat je dužan podnijeti Komisiji najmanje tri dana prije zakazanog ispitnog

termina, zajedno sa dokazima o ispunjavanju uslova koji se odnose na stručnu spremu.

- (3) Komisija obavještava kandidate koji ispunjavaju uslove za polaganje stručnog ispita o terminu i mjestu polaganja stručnog ispita najkasnije dan prije dana polaganja stručnog ispita.

Član 10.

(polaganje stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit polaže se u prostorijama Komisije.
- (2) Izuzetno, po odluci Komisije, stručni ispit može se polagati i izvan prostorija Komisije, ako za to postoje opravdani razlozi.

Član 11.

(stručni ispit)

- (1) Stručni ispit se sastoji iz pismenog dijela.
- (2) Strukturu ispita odobrava Komisija, a sadržaj određuje ispitna komisija.
- (3) Izrada pismenog dijela zadatka može trajati najduže četiri sata.

Član 12.

(odluka o uspjehu kandidata)

- (1) Po završenom pismenom ispitu, ispitna komisija odlučuje o uspjehu kandidata, bez prisustva javnosti.
- (2) Konačan uspjeh kandidata ocjenjuje se prema ukupno pokazanom znanju na pismenom dijelu stručnog ispita.
- (3) Ispitna komisija odlučuje o uspjehu kandidata ocjenom "položio stručni ispit", ili "nije položio stručni ispit", ili "upućen na popravni ispit iz jedne oblasti", ili "upućen na popravni ispit iz dvije oblasti".

Član 13.

(ponovni izlazak na stručni ispit)

- (1) U slučaju neuspjelog okončanja stručnog ispita kandidat ima pravo na ponovni izlazak na stručni ispit (popravni ispit) iz najviše dvije oblasti, i to najranije u roku od 30 dana, a najkasnije u roku od 60 dana od dana polaganja ispita.
- (2) Kandidat je dužan da podnese zahtjev i uplati naknadu za ponovni izlazak na stručni ispit (popravni ispit).

Član 14.

(odustanak i odlaganje polaganja stručnog ispita)

- (1) Ukoliko kandidat ne pristupi polaganju stručnog ispita u dan koji mu je određen za polaganje ispita, ili prije početka polaganja ispita izjavi da odustaje od ispita, smatra se da ispit nije polagao.
- (2) Ukoliko kandidat odustane od polaganja već započetog stručnog ispita, ili ne preda rad iz pismenog dijela ispita, smatra se da ispit nije položio.
- (3) Započeto polaganje ispita može se, izuzetno, odložiti na pismeni zahtjev kandidata, ako kandidat dokaže da zbog bolesti ili iz drugih opravdanih razloga nije sposoban da nastavi polaganje ispita.
- (4) O odlaganju započetog stručnog ispita iz stava (3) ovog člana odlučuje ispitna komisija većinom glasova, o čemu se u spisu sačinjava službena zabilješka koja sadrži odluku ispitne komisije o odlaganju ispita, razlog odlaganja i datum kada kandidat treba da pristupi polaganju ispita, o čemu se kandidat obavještava.
- (5) Započeto polaganje ispita može se odložiti do 15 dana, a u slučaju težih zdravstvenih teškoća i na rok od dva mjeseca od dana odlaganja polaganja ispita.
- (6) Ako kandidat ne pristupi polaganju stručnog ispita na dan određen prema stavu 4. ovog člana smatra se da ispit nije položio.

- (7) Pri polaganju nastavka odloženog stručnog ispita kandidat ne polaže one predmete koje je položio do trenutka odlaganja polaganja ispita.

- (8) Kandidatu za koga se smatra, u smislu odredaba ovog pravilnika, da ispit nije polagao vraća se uplaćena naknada za polaganje stručnog ispita.

Član 15.

(troškovi stručnog ispita)

Troškove polaganja stručnog ispita, odnosno naknadu snosi kandidat u skladu sa Odlukom o tarifi naknada.

Član 16.

(zapisnik o polaganju)

O polaganju stručnog ispita vodi se zapisnik u koji se unosi: sastav ispitne komisije, mjesto i datum polaganja ispita, ime i prezime kandidata, pismeni zadatak, postavljena ispitna pitanja i ocjena uspjeha, a potpisuju ga predsjednik, članovi ispitne komisije i zapisničar.

Član 17.

(uvjerenje o položenom stručnom ispitu)

Kandidatu koji je položio ispit Komisija izdaje uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

V. ISPITNA KOMISIJA

Član 18.

(ispitna komisija)

- (1) Za polaganje stručnog ispita za obavljanje poslova brokera, investicijskog savjetnika i investicijskog menadžera imenuje se ispitna komisija. Ispitna komisija ima predsjednika i dva člana, od kojih su najmanje dva članovi Komisije, a preostali član se može birati iz reda radnika Komisije.
- (2) Ispitna komisija ima sekretara.
- (3) Predsjednika, članove i sekretara ispitne komisije imenuje Komisija posebnim rješenjem na period od dvije godine.
- (4) Rješenjem o imenovanju ispitne komisije određuju se ispitivači za svaku oblast iz člana 5. ovog pravilnika.
- (5) Sekretar ispitne komisije odgovoran je za prijem i obradu zahtjeva kandidata, izradu rješenja i uvjerenja, sačinjavanje zapisnika o ispitu i za druge administrativne poslove za potrebe ispitne komisije.
- (6) Članovi i sekretar ispitne komisije imaju pravo na naknadu za svoj rad, prema odluci Komisije o visini naknade.

VI. EDUKACIJA UČESNIKA NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Član 19.

(edukacija učesnika)

- (1) Komisija organizuje i sprovodi obaveznu godišnju edukaciju učesnika na tržištu vrijednosnih papira.
- (2) U smislu ovog pravilnika učesnici na tržištu vrijednosnih papira su:
 - a) članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje fondovima,
 - b) direktor i članovi nadzornog odbora zatvorenog investicijskog fonda,
 - c) članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje penzijskim fondovima,
 - d) članovi uprave profesionalnog posrednika i rukovodioci odjela banke za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima,
 - e) članovi uprave i nadzornog odbora Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine, te
 - f) članovi uprave i nadzornog odbora Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira.

Član 20.

(pohađanje godišnje edukacije)

- (1) U cilju kontinuiranog ispunjavanja uslova za obavljanje funkcije, direktor i članovi nadzornog odbora zatvorenog investicijskog fonda, članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje, članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje penzijskim fondovima, članovi uprave profesionalnog posrednika i rukovodioci odjela banke za obavljanje poslova sa vrijednosnim papirima, članovi uprave Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira i članovi uprave Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine dužni su pohađati godišnju edukaciju iz člana 19. stav (1) ovog pravilnika u skladu sa programom edukacije.
- (2) Članovi nadzornog odbora Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira i članovi nadzornog odbora Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine dužni su pohađati godišnju edukaciju iz člana 19. stav (1) ovog pravilnika u skladu sa programom edukacije.
- (3) Program godišnje edukacije učesnika na tržištu kapitala nalazi se u Prilogu 2. ovog pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Član 21.

(prijava kandidata)

- (1) Obavještenje o datumu održavanja i uslovima prijavljivanja za obavezu edukaciju Komisija objavljuje na svojoj internetskoj stranici najmanje 30 dana prije datuma predviđenog za početak edukacije.
- (2) Prijava kandidata vrši se na obrascu prijave koji će biti objavljen na internetskoj stranici Komisije.
- (3) Rok za prijavu kandidata je osam dana od objavljivanja oglasa.
- (4) Kandidati koji se prijave biće obaviješteni o mjestu i vremenu održavanja edukacije najkasnije pet dana prije početka edukacije.

Član 22.

(evidencija o prisustvu)

Komisija će voditi službenu evidenciju o prisustvu godišnjim edukacijama i u skladu sa time izdavati potvrdu o ispunjavanju uslova za vršenje poslova iz člana 19. stav (1) ovog pravilnika.

Član 23.

(naknada za obavezu edukaciju)

Komisija će posebnom odlukom odrediti naknadu za obavezu godišnju edukaciju učesnika na tržištu vrijednosnih papira.

Član 24.

(dodatna edukacija)

- (1) Komisija može organizovati dodatnu ili kontinuiranu edukaciju za brokere, investicijske savjetnike i investicijske menadžere i radnike zaposlene u društvima za upravljanje fondovima, o čemu donosi posebnu odluku.
- (2) Odlukom iz stava (1) ovog člana, koja se objavljuje na internetskoj stranici Komisije, određuje se vrijeme i mjesto edukacije, kotizacija, te program.

VII. EDUKACIJA DRUGIH LICA

Član 25.

(mogućnost edukacije drugih lica)

- (1) Komisija može, osim za lica iz člana 19. i 24. ovog pravilnika, organizovati i sprovoditi edukaciju za članove nadzornih odbora, uprava, sekretare dioničkih društava i drugih emitenata kao i za druga zainteresovana lica zaposlena kod emitenata, o čemu donosi posebnu odluku.
- (2) Odlukom iz stava (1) ovog člana određuje se vrijeme i mjesto edukacije, kotizacija, te program, što se objavljuje na internetskoj stranici Komisije i/ili u najmanje jednom dnevnom listu koji se izdaje u Federaciji.

Član 26.

(edukacija za druge organe i organizacije)

- (1) Komisija može organizovati edukaciju za radnike ili ovlaštena lica organa unutrašnjih poslova i inspeksijske organe, kao i sudova i tužilaštava, te pravnih lica, prema sporazumu sa tim organima odnosno pravnim licima i na osnovu donesene odluke.
- (2) Komisija može organizovati edukaciju i za radnike i rukovodioce u organima uprave i upravnim organizacijama u Federaciji ili Bosni i Hercegovini, o čemu donosi posebnu odluku.
- (3) Odlukom iz stava (1) i (2) ovog člana određuje se kotizacija, program, vrijeme i mjesto edukacije.

VIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 27.

(prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaju sa važenjem članovi 32.- 37. i 39. Pravilnika o ovlaštenim učesnicima na tržištu vrijednosnih papira i Program stručnih ispita za sticanje dozvole za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova i poslova investicijskog savjetovanja u prometu vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14, 96/15).

Član 28.

(stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednik

Broj 01-02-2274/23 Komisije za vrijednosne papire
21. decembra 2023. godine Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo **Adnan Zukić**, s. r.

Prilog 1.

PROGRAM

**STRUČNOG ISPITA ZA OBAVLJANJE POSLOVA
BROKERA I POSLOVA INVESTICIJSKOG
SAVJETNIKA I INVESTICIJSKOG MENADŽERA**

I. SADRŽAJ PROGRAMA

1. Program stručnog ispita za sticanje dozvole za brokera sastoji se od sljedećih predmeta:
 - Predmet 1: Finansijska tržišta i instrumenti
 - Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - Predmet 3: Investiranje i osnove finansijske analize
2. Program stručnog ispita za sticanje dozvole za investicijskog savjetnika/menadžera sastoji se od sljedećih predmeta:
 - Predmet 1: Finansijska tržišta i instrumenti
 - Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - Predmet 3: Investiranje i osnove finansijske analize
 - Predmet 4: Ocjena isplativosti investicije
 - Predmet 5: Strategije investiranja i upravljanje portfolijem vrijednosnih papira
 - Predmet 6: Korporativno upravljanje i finansije
3. Tematske cjeline programa po pojedinim predmetima su sljedeće:
 - Predmet 1: Finansijska tržišta i instrumenti
 - Pojam, vrste i značaj finansijskih tržišta
 - Privredno okruženje finansijskih tržišta
 - Struktura finansijskih tržišta
 - Tržište novca
 - Devizno tržište
 - Tržište kapitala
 - Emitenti i investitori na finansijskim tržištima

- Funkcionisanje tržišta kapitala
 - Emisija vrijednosnih papira
 - Trgovanje na sekundarnom tržištu
 - Profesionalni učesnici na finansijskim tržištima
 - Banke, štedionice i kreditne zadruge
 - Kolektivne investicijske šeme (fondovi)
 - Osiguravajuća društva i penzioni fondovi
 - Profesionalni posrednici
 - Rejting agencije i distributeri podataka
 - Regulacija finansijskih tržišta
 - Međunarodni finansijski sistem
 - Finansijski instrumenti
 - Instrumenti tržišta novca
 - Trezorski/blagajnički zapisi
 - Sporazumi o ponovnoj kupovini (REPO)
 - Prenosivi depozitni certifikati
 - Bankovni akcepti
 - Ponašanje deviznih kurseva u dugom i kratkom roku
 - Instrumenti tržišta kapitala
 - Dionice (redovne, prioritetne i povlaštene, konvertibilne)
 - Obveznice (državne i korporativne, konvertibilne)
 - Izvedeni vrijednosni papiri (forvardi, fjučersi, svopovi i opcije)
- Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Regulatoma struktura tržišta kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovini
 - Vrste i osnovne osobine dugoročnih vrijednosnih papira
 - Emisija vrijednosnih papira
 - Postupak emisije zatvorenim ponudom i javnom ponudom
 - Promet vrijednosnih papira
 - Promet na berzi i drugom uređenom javnom tržištu
 - Ostali oblici prometa
 - Profesionalno posredovanje u prometu vrijednosnih papira
 - Organizacija poslovanja profesionalnog posrednika
 - "Back office" profesionalnog posrednika
 - Odnos sa strankom i poslovna etika
 - Promocija vrijednosnih papira, izvještavanje i objavljivanje
 - Berza i druga uređena javna tržišta
 - Organizacija i korporativna struktura berze
 - Članovi berze i berzanski posrednici - članstvo, prava i dužnosti
 - Uvrštenje vrijednosnih papira na berzu i drugo uređeno javno tržište
 - Vrste naloga
 - Prijem i izvršenje naloga
 - Funkcionisanje berzanskog sistema trgovanja
 - Određivanje kursa i zaključivanje transakcija
 - Nedozvoljeno ponašanje članova berze i brokera
 - Zloupotrebe na tržištu
 - Manipulacije tržištem i cijenama vrijednosnih papira
 - Upotreba povlaštenih informacija
 - Sprečavanje pranja novca
 - Zaštita investitora
 - Osnovni poslovi Registra vrijednosnih papira
 - Društva za upravljanje fondovima i investicijski fondovi
 - Osnivanje i pravni status društva za upravljanje fondovima, upravljanje fondom
 - Osnivanje, pravni status i funkcionisanje investicijskih fondova
 - Struktura portfolija investicijskog fonda

- Objavljivanje i izvještavanje
 - Uloga banaka na tržištu kapitala
 - Regulacija postupaka preuzimanja kontrole nad dioničkim društvom
 - Funkcija i nadležnosti Komisije za vrijednosne papire
- Predmet 3: Investiranje i osnove finansijske analize
- Finansijska i poslovna analiza
 - Izvori informacija za finansijsku analizu
 - Analiza finansijskih izvještaja: trend i struktura
 - Fundamentalna analiza
 - Tehnička analiza
 - Racio analiza: sigurnost poslovanja
 - Racio analiza: uspješnost poslovanja
 - Finansijska analiza banaka i kompanija za osiguranje
 - Specifična područja primjene finansijske analize
 - Analiza novčanog toka (DCF analiza)
 - Tehnička analiza: trend i uzroci
 - Tehnička analiza: primjena u realnom okruženju i dodatni analitički alati
- Predmet 4: Ocjena isplativosti investicije
- Osnove menadžmenta kapitalnih ulaganja
 - Vremenska vrijednost novca
 - Rizik i prinos
 - Korporativno upravljanje i strateške finansijske odluke
 - Pravila i metode menadžmenta kapitalnih ulaganja
 - Vrste kapitalnih ulaganja
 - Menadžment kapitalnih ulaganja i rizik
 - Analiza, procjena i evaluacija novčnih tokova projekta
 - Trošak kapitala vs. zahtijevane stope povrata investitora
 - Konvencionalne metode ocjene efikasnosti investicijskih projekata - u uslovima determinizma
 - Konvencionalne metode ocjene efikasnosti investicijskih projekata - u uslovima rizika i neizvjesnosti
 - Opcioni pristup ocjene efikasnosti investicijskih projekata - realne opcije
- Predmet 5: Strategije investiranja i upravljanje portfolijem vrijednosnih papira
- Pojam i vrste rizika
 - Mjerenje i odnos rizika i prinosa na investiciju
 - Teorija portfolija, prinos i rizik portfolija
 - Efikasna diversifikacija
 - Kreiranje i upravljanje portfolijem s obzirom na sadržaj i investicijske ciljeve
 - Pasivne nasuprot aktivnih strategija upravljanja portfolijem
 - Model određivanja cijene kapitala (Capital Asset Pricing Model)
 - Teorija arbitraže
 - Porezni tretman investiranja u vrijednosne papire
- Predmet 6: Korporativno upravljanje i finansije
- Korporativno upravljanje
 - Oblici organizovanja privrednih društava
 - Upravljanje korporacijom i agencijski problem
 - Koncepti vrijednosti kompanije - unutarnja naspram tržišne vrijednosti
 - Promjene korporativne kontrole (spajanja, pripajanja i preuzimanja)
 - Korporativne finansije
 - Finansijska funkcija korporacije u internom i eksternom okruženju
 - Proces kapitalnog budžetiranja
 - Metode ocjene i rangiranja investicijskih projekata
 - Trošak kapitala
 - Struktura kapitala, poslovna i finansijska poluga
 - Politika dividendi

II. LITERATURA ZA STRUČNI ISPIT

1. Literatura za pripremu za polaganje stručnog ispita je sljedeća:

Predmet 1: Finansijska tržišta i instrumenti

- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti ...", Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 1, 3, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 1 i 5);
- Alibegović, Džafer: "Finansijska tržišta i instrumenti", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2017. (poglavlje 1, 4, i 5);

Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine:

- Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15, 25/17);
- Zakon o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17);
- Zakon o Registru vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04);
- Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17);
- Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14, 67/16);
- Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17, 31/23) - (Glava XXII - Krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni list RBiH", broj 2/92. i 13/93, koji se primjenjuje kao federalni zakon na osnovu člana IX 5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94):
 - zaključenje ugovora (članovi 26.- 45.),
 - zastupanje (članovi 84.-96.),
 - vrijednosni papiri (članovi 234.-256.),
 - prodaja (članovi 454.-556.),
 - nalog (članovi 749.-770.),
 - komisijon (članovi 771.-789.),
 - posredovanje (članovi 813.-826.);
- Podzakonski akti koje je donijela Komisija, a kojima se regulišu sljedeće oblasti:
 - uslovi za izdavanje dozvola i poslovanje profesionalnih posrednika,
 - uslovi za izdavanje dozvola i obavljanje poslova investicijskog savjetovanja i upravljanja portfolijem
 - uslovi za izdavanje dozvola i poslovanje banaka depozitara i skrbnika
 - funkcionisanje interne kontrole profesionalnih posrednika
 - obavljanje prometa vrijednosnim papirima,
 - kontrola i korištenje povlaštenih informacija u prometu vrijednosnih papira
- Pravila Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira (poglavlja 3, 4, 5);

Predmet 3: Investiranje i osnove finansijske analize:

- Alibegović, Džafer: "Osnove finansijske analize", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2023. (poglavlje 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 i 11);
- Alibegović, Džafer: "Finansijska tržišta i instrumenti", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2017. (poglavlje 8 i 9);
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 2, 4);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 6);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 4);

Predmet 4: Ocjena isplativosti investicije:

- Van Home, James C./Wachowicz, John M.: "Osnove finansijskog menadžmenta", XIII izdanje, Mate, Zagreb, 2014. (poglavlja 3, 5, 12, 13 i 14).
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 1, 2, 3, 4, 7);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 1, 3, 4, 6, 7);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 9);

Predmet 5: Strategije investiranja i upravljanje portfolijem vrijednosnih papira:

- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti ...", Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 16, 17);
- Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006. (poglavlja 6, 7, 8, 9, 19, 20);
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 5);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 2);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 2);

Predmet 6: Korporativno upravljanje i finansije:

- Zakon o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15, 75/21);
- Vilgorac, E./Dizdar, M., 2000., Zakon o privrednim društvima - objašnjenja i komentari, Revicon, Sarajevo
- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti ...", Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 16, 17);
- Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006. (poglavlja 6, 7, 8, 9, 19, 20);
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 5);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 2);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 2);

2. Kandidati za pripremu za polaganje stručnog ispita mogu koristiti i sljedeću literaturu:
- Mishkin, Frederic S/ Eakins, Stanley G.: "Financijska tržišta i institucije", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2005.;
 - Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Murphy, John J: "Tehnička analiza financijskih tržišta", Poslovni dnevnik MASMEDIA, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Saunders, Anthony/Comett, Marcia Millon: "Financijska tržišta i institucije", Poslovni dnevnik-Masmedia, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Rini, William A: "Fundamentals of Securities Industry", McGraw-Hill, New York, USA, 2003.;
 - Walsh, Ciaran: "Ključni pokazatelji za upravljanje preduzećem", Sinergija, Banja Luka, - 2004. ;
 - Zakon o bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/17);
 - Zakon o deviznom poslovanju ("Službene novine Federacije BiH", broj 47/10).
- Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15)
- Zakon o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16)
- 3. Vrednovanje imovine fonda i finansijsko izvještavanje i revizija**
- Vrednovanje pojedinih oblika imovine fonda
 - Obaveze izvještavanja učesnika na tržištu kapitala u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i pravilnicima Komisije
 - Revizija finansijskih izvještaja zatvorenih investicijskih fondova
 - Finansijske prevare, uzroci, način njihovog otkrivanja i sprečavanja
- 4. Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o stečaju, Zakon o likvidacionom postupku, Krivični zakon Federacije BiH (krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa), Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti**
- Zaključenje ugovora, zastupanje, vrijednosni papiri, prodaja, nalog, komisijon, posredovanje i pravo zaloga
 - Postupak stečaja
 - Postupak likvidacije
 - Nesavjesno privredno poslovanje, prouzrokovanje stečaja, lažni stečaj, zloupotreba ovlasti u privrednom poslovanju, izrada lažne bilanse, sklapanje štetnog ugovora, krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava i pranje novca
 - Primjena Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti u odnosu na poslovanje društava za upravljanje fondovima i profesionalnih posrednika

Prilog 2.**PROGRAM****OBAVEZNE GODIŠNJE EDUKACIJE UČESNIKA NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA**

Moduli koji su obuhvaćeni programom edukacije su:

1. Korporativno upravljanje,
2. Zakonska regulativa iz oblasti tržišta kapitala
3. Vrednovanje imovine fonda i finansijsko izvještavanje i revizija
4. Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o stečaju, Zakon o likvidaciji, Krivični zakon Federacije BiH (krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa)
5. Drugo određeno od strane predavača.

1. Korporativno upravljanje

- Pravna infrastruktura i regulatomi instrumenti korporativnog upravljanja u Federaciji BiH
- Mehanizmi i sistemi korporativnog upravljanja
- Imenovanje i razrješenje članova nadzornih odbora
- Obaveze i odgovornosti nadzornih odbora društva za upravljanje i zatvorenog investicijskog fonda,
- Organizacija rada nadzornih odbora: poslovnik o radu nadzornog odbora, diskusije, glasanje, sazivanje sjednica,
- Čije interese zastupaju članovi nadzornih odbora
- Potrebne osobine članova nadzornog odbora: stručnost, poštenje, objektivnost, moralnost, nezavisnost
- Obaveze i odgovornost uprave društva za upravljanje, uloga izvršnih direktora društva za upravljanje i direktora zatvorenog investicijskog fonda,
- Odnosi i saradnja uprave i nadzornog odbora
- Sistemi nagrađivanja uprave i nadzornih odbora i povezanost sa rezultatima rada
- Skupština zatvorenog investicijskog fonda: sazivanje, održavanje i nadležnosti
- Uslovi i ograničenja za vlasnike društva za upravljanje fondovima i dioničare zatvorenih investicijskih fondova, odnos uprave i vlasnika društva za upravljanje i dioničara zatvorenog investicijskog fonda
- Uloga organa društva za upravljanje penzionim fondovima.

2. Zakonska regulativa iz oblasti tržišta kapitala

- Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15,25/17);
- Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17),

5. Drugo određeno od strane predavača.

- Literatura po preporuci predavača

Popis literature

1. Zakon o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15, 75/21);
2. Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15,25/17);
3. Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17);
4. Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15);
5. Zakon o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16);
6. Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21);
7. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14, 67/16);
8. Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/93, koji se primjenjuje kao federalni zakon na osnovu člana IX 5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94), te "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03, 42/11);
9. Vilogorac, E./Dizdar, M., 2000., Zakon o privrednim društvima - objašnjenja i komentari, Revicon, Sarajevo;
10. Drugo po preporuci predavača.

Na temelju članka 10. stavak 1. točka 9), članka 11. stavak 1. točka 16., 27. i 32., članka 12. Zakona o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17) i članka 103. Zakona o tržištu vrijednosnih

papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15, 25/17), a u svezi s člankom 3. stavak (2) Pravilnika o ovlaštenim sudionicima tržišta vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14, 96/15), te na temelju članka 27h. stavak (6), 271. stavak (3), 67. stavak (6), 68. stavak (6) Zakona o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 28/17), a u svezi s člankom 3. stavak (2) Pravilnika o uvjetima i postupku izdavanja suglasnosti za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje fondovima ili zatvorenog investicijskog fonda ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/17), kao i članka 23. stavak (8) i članka 110. stavak (1) Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16), a u svezi s člankom 3. stavak (2) Pravilnika o uvjetima za članstvo u upravi i nadzornom odboru društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 97/17), Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine na 111. sjednici, održanoj dana 21.12.2023. godine, donijela je

PRAVILNIK O STRUČNOME ISPITU I EDUKACIJI ZA DRUGE OSOBE I SUDIONIKE TRŽIŠTA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

I. OPĆA ODREDBA

Članak 1.
(predmet Pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom propisuju se uvjeti, program i način polaganja ispita za obavljanje poslova brokera i investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera (u daljnjem tekstu: stručni ispit), kao i vrste, uvjeti i način edukacije koju provodi Komisija za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Komisija) za druge osobe i sudionike tržišta vrijednosnih papira.
- (2) Stručni ispit iz stavka (1) ovoga članka polaže se radi stjecanja uvjeta za dobivanje dozvole Komisije za rad kod profesionalnoga posrednika i u drugim finansijskim institucijama i društvima za koja je zakonom ili pravilnikom Komisije određeno da moraju imati položen stručni ispit.

II. UVJETI ZA PRISTUPANJE STRUČNOM ISPITU

Članak 2.

(uvjeti za pristupanje stručnom ispitu)

Stručnome ispitu za obavljanje poslova brokera, odnosno investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera može pristupiti osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- a) da ima visoko obrazovanje prvoga ciklusa studija koji se vrednuje s najmanje 180 ECTS bodova - za poslove brokera,
- b) da ima visoko obrazovanje drugoga ciklusa studija koji se vrednuje s minimalno 300 ECTS bodova odnosno VII/1 (sedmi) stupanj obrazovanja - za poslove investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera;
- c) da podnese zahtjev i uplati naknadu za polaganje stručnog ispita.

III. PROGRAM ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

Članak 3.

(obrazovni program)

- (1) Obrazovni program za obuku koju organizira Komisija za obavljanje poslova brokera i investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera utvrđuje Komisija, a odluka o tome objavljuje se na internetskoj stranici Komisije i/ili u najmanje jednim dnevnim novinama koje izlaze na području Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).
- (2) Obrazovni program iz stavka (1) ovoga članka provode predsjednik, zamjenik predsjednika, članovi i radnici

Komisije, doktori i magistri pravnih i ekonomskih nauka, specijalisti i drugi priznati stručnjaci za oblasti koje su obuhvaćene obukom, sukladno odluci Komisije.

Članak 4.

(pohađanje i troškovi obrazovnog programa)

- (1) Pohađanje obrazovnog programa nije uvjet za polaganje ispita za obavljanje poslova brokera i investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera.
- (2) Troškove obrazovnog programa snose polaznici plaćanjem kotizacije, dok visinu kotizacije određuje Komisija posebnom odlukom.

Članak 5.

(program stručnog ispita i ispitne oblasti)

- (1) Ispit za obavljanje poslova brokera obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) Financijska tržišta i instrumenti
 - b) Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - c) Investiranje i osnovi finansijske analize
- (2) Ispit za obavljanje poslova investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera obuhvata sljedeće oblasti:
 - a) Financijska tržišta i instrumenti
 - b) Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - c) Investiranje i osnovi finansijske analize
 - d) Ocjena isplativosti ulaganja
 - e) Strategije ulaganja i upravljanje portfeljem vrijednosnih papira
 - f) Korporativno upravljanje i financije
- (3) Program stručnoga ispita za obavljanje poslova brokera, odnosno investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera sadrži gradivo, pravne izvore i literaturu iz oblasti predviđenih stavkom (1) i (2) ovoga članka i nalazi se u prilogu 1. ovoga pravilnika i predstavlja njegov sastavni dio.

Članak 6.

(priznavanje stručnoga ispita za brokera)

- (1) Osoba koja ima položen stručni ispit za obavljanje poslova investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera, smatra se da ima položen i ispit za obavljanje poslova brokera.
- (2) Osoba koja je položila stručni ispit za obavljanje brokerskih poslova u prometu vrijednosnih papira može podnijeti zahtjev za polaganje stručnoga ispita za obavljanje poslova investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera.
- (3) Osoba iz stavka (2) ovoga članka polaže razliku predmeta sukladno programu ispita iz članka 5. stavak (3) ovoga pravilnika.

Članak 7.

(priznavanje stručnoga ispita)

- (1) Osoba koja je položila stručni ispit odnosno koja je dozvolu za obavljanje poslova brokera i investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera stekla izvan teritorije Bosne i Hercegovine, može Komisiji podnijeti zahtjev za polaganje stručnoga ispita, uz koji prilaže dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 2. ovoga pravilnika, ovjeren prijevod dozvole i/ili uvjerenja o položenome stručnom ispitu.
- (2) Komisija posebnom odlukom određuje sadržaj programa stručnoga ispita za osobe iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Na polaganje stručnoga ispita osoba iz stavka (1) ovoga članka shodno se primjenjuju odredbe ovoga pravilnika.
- (4) Osobi koja je položila stručni ispit iz stavka (1) ovoga članka u Republici Srpskoj i Distriktu Brčko, ispit se priznaje.

IV. NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 8.

(zahtjev za polaganje stručnoga ispita)

- (1) Zahtjev za polaganje stručnoga ispita za obavljanje poslova brokera, investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera podnosi se Komisiji.

- (2) Uz zahtjev kandidat prilaže i dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 2. ovoga pravilnika, kao i dokaz o završenom obrazovnome programu, ukoliko je isti završio.

Članak 9.

(javni oglas za polaganje stručnoga ispita)

- (1) Javni oglas o datumu polaganja stručnoga ispita i drugim uvjetima za pristupanje polaganju stručnoga ispita Komisija objavljuje na svojoj internetskoj stranici najmanje dvadeset dana prije dana polaganja stručnog ispita.
- (2) Zahtjev za polaganje stručnoga ispita kandidat je dužan podnijeti Komisiji najmanje tri dana prije zakazanog ispitnog termina, zajedno s dokazima o ispunjavanju uvjeta koji se odnose na stručnu spremu.
- (3) Komisija obavještava kandidate koji ispunjavaju uvjete za polaganje stručnoga ispita o terminu i mjestu polaganja stručnoga ispita najkasnije dan prije dana polaganja stručnoga ispita.

Članak 10.

(polaganje stručnoga ispita)

- (1) Stručni ispit polaže se u prostorijama Komisije.
- (2) Izuzetno, po odluci Komisije, stručni ispit može se polagati i izvan prostorija Komisije, ako za to postoje opravdani razlozi.

Članak 11.

(stručni ispit)

- (1) Stručni ispit se sastoji iz pismenog dijela.
- (2) Strukturu ispita odobrava Komisija, a sadržaj određuje ispitna komisija.
- (3) Izrada pismenoga dijela zadatka može trajati najdulje četiri sata.

Član 12.

(odluka o uspjehu kandidata)

- (1) Po završenome pismenom ispitu, ispitna komisija odlučuje o uspjehu kandidata, bez prisustva javnosti.
- (2) Konačan uspjeh kandidata ocjenjuje se prema ukupno pokazanom znanju na pismenome dijelu stručnoga ispita.
- (3) Ispitna komisija odlučuje o uspjehu kandidata ocjenom "položio stručni ispit", ili "nije položio stručni ispit", ili "upućen na popravni ispit iz jedne oblasti", ili "upućen na popravni ispit iz dvije oblasti".

Članak 13.

(ponovni izlazak na stručni ispit)

- (1) U slučaju neuspjeloga okončanja stručnog ispita kandidat ima pravo na ponovni izlazak na stručni ispit (popravni ispit) iz najviše dvije oblasti, i to najranije u roku od 30 dana, a najkasnije u roku od 60 dana od dana polaganja ispita.
- (2) Kandidat je dužan podnijeti zahtjev i uplatiti naknadu za ponovni izlazak na stručni ispit (popravni ispit).

Član 14.

(odustanak i odlaganje polaganja stručnog ispita)

- (1) Ukoliko kandidat ne pristupi polaganju stručnoga ispita u dan koji mu je određen za polaganje ispita, ili prije početka polaganja ispita izjavi da odustaje od ispita, smatra se da ispit nije polagao.
- (2) Ukoliko kandidat odustane od polaganja već započetoga stručnog ispita, ili ne preda rad iz pismenoga dijela ispita, smatra se da ispit nije položio.
- (3) Započeto polaganje ispita može se, izuzetno, odložiti na pismeni zahtjev kandidata, ako kandidat dokaže da zbog bolesti ili iz drugih opravdanih razloga nije sposoban nastaviti polaganje ispita.
- (4) O odlaganju započetoga stručnog ispita iz stavka (3) ovoga članka odlučuje ispitna komisija većinom glasova, o čemu se u spisu izrađuje službena zabilješka koja sadrži odluku

ispitne komisije o odlaganju ispita, razlog odlaganja i datum kada kandidat treba pristupiti polaganju ispita, o čemu se kandidatu dostavlja obavijest.

- (5) Započeto polaganje ispita može se odložiti do 15 dana, a u slučaju težih zdravstvenih poteškoća i na rok od dva mjeseca od dana odlaganja polaganja ispita.
- (6) Ako kandidat ne pristupi polaganju stručnoga ispita na dan određen prema stavku 4. ovoga članka smatra se da ispit nije položio.
- (7) Pri polaganju nastavka odloženog stručnoga ispita kandidat ne polaže one predmete koje je položio do trenutka odlaganja polaganja ispita.
- (8) Kandidatu za koga se smatra, u smislu odredaba ovog pravilnika, da ispit nije polagao vraća se uplaćena naknada za polaganje stručnog ispita.

Članak 15.

(troškovi stručnoga ispita)

Troškove polaganja stručnog ispita, odnosno naknadu snosi kandidat sukladno Odluci o tarifi naknada.

Članak 16.

(zapisnik o polaganju)

O polaganju stručnoga ispita vodi se zapisnik u koji se unosi: sastav ispitne komisije, mjesto i datum polaganja ispita, ime i prezime kandidata, pismeni zadatak, postavljena ispitna pitanja i ocjena uspjeha, a potpisuju ga predsjednik, članovi ispitne komisije i zapisničar.

Članak 17.

(uvjerenje o položenome stručnom ispitu)

Kandidatu koji je položio ispit Komisija izdaje uvjerenje o položenome stručnom ispitu.

V. ISPITNA KOMISIJA

Članak 18.

(ispitna komisija)

- (1) Za polaganje stručnoga ispita za obavljanje poslova brokera, investicijskoga savjetnika i investicijskoga menadžera imenuje se ispitna komisija. Ispitna komisija ima predsjednika i dva člana, od kojih su najmanje dva članovi Komisije, a preostali član se može birati iz reda radnika Komisije.
- (2) Ispitna komisija ima sekretara.
- (3) Predsjednika, članove i sekretara ispitne komisije imenuje Komisija posebnim rješenjem na period od dvije godine.
- (4) Rješenjem o imenovanju ispitne komisije određuju se ispitivači za svaku oblast iz članka 5. ovoga pravilnika.
- (5) Sekretar ispitne komisije odgovoran je za prijem i obradu zahtjeva kandidata, izradu rješenja i uvjerenja, izradu zapisnika o ispitu i za druge administrativne poslove za potrebe ispitne komisije.
- (6) Članovi i sekretar ispitne komisije imaju pravo na naknadu za svoj rad, prema odluci Komisije o visini naknade.

VI. EDUKACIJA SUDIONIKA TRŽIŠTA VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Članak 19.

(edukacija sudionika)

- (1) Komisija organizira i provodi obveznu godišnju edukaciju sudionika na tržištu vrijednosnih papira.
- (2) U smislu ovoga pravilnika sudionici tržišta vrijednosnih papira su:
- članovi uprave i nadzornoga odbora društva za upravljanje fondovima,
 - direktor i članovi nadzornoga odbora zatvorenog investicijskog fonda,
 - članovi uprave i nadzornoga odbora društva za upravljanje mirovinskim fondovima,

- d) članovi uprave profesionalnog posrednika i rukovoditelji odjela banke za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima,
- e) članovi uprave i nadzornoga odbora Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine, te
- f) članovi uprave i nadzornoga odbora Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira.

Članak 20.

(pohađanje godišnje edukacije)

- (1) U cilju kontinuiranoga ispunjavanja uvjeta za obavljanje funkcije, direktor i članovi nadzornoga odbora zatvorenog investicijskoga fonda, članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje, članovi uprave i nadzornog odbora društva za upravljanje mirovinskim fondovima, članovi uprave profesionalnoga posrednika i rukovoditelji odjela banke za obavljanje poslova s vrijednosnim papirima, članovi uprave Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira i članovi uprave Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine dužni su pohađati godišnju edukaciju iz članka 19. stavak (1) ovoga pravilnika sukladno programu edukacije.
- (2) Članovi nadzornoga odbora Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira i članovi nadzornoga odbora Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine dužni su pohađati godišnju edukaciju iz članka 19. stavak (1) ovoga pravilnika sukladno programu edukacije.
- (3) Program godišnje edukacije učesnika na tržištu kapitala nalazi se u Prilogu 2. ovoga pravilnika i čini njegov sastavni dio.

Članak 21.

(prijava kandidata)

- (1) Obavijest o datumu održavanja i uvjetima prijavljivanja za obveznu edukaciju Komisija objavljuje na svojoj internetskoj stranici najmanje 30 dana prije datuma predviđenog za početak edukacije.
- (2) Prijava kandidata dostavlja se na obrascu prijave koji će biti objavljen na internetskoj stranici Komisije.
- (3) Rok za prijavu kandidata je osam dana od objave oglasa.
- (4) Kandidati koji se prijave biće obaviješteni o mjestu i vremenu održavanja edukacije najkasnije pet dana prije početka edukacije.

Članak 22.

(evidencija o prisustvu)

Komisija će voditi službenu evidenciju o prisustvu godišnjim edukacijama i sukladno tome izdavati potvrdu o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova iz članka 19. stavak (1) ovoga pravilnika.

Član 23.

(naknada za obveznu edukaciju)

Komisija će posebnom odlukom odrediti naknadu za obveznu godišnju edukaciju sudionika tržišta vrijednosnih papira.

Članak 24.

(dodatna edukacija)

- (1) Komisija može organizirati dodatnu ili kontinuiranu edukaciju za brokere, investicijske savjetnike i investicijske menadžere i radnike zaposlene u društvima za upravljanje fondovima, o čemu donosi posebnu odluku.
- (2) Odlukom iz stavka (1) ovoga članka, koja se objavljuje na internetskoj stranici Komisije, određuje se vrijeme i mjesto edukacije, kotizacija, te program.

VII. EDUKACIJA DRUGIH OSOBA**Članak 25.**

(mogućnost edukacije drugih osoba)

- (1) Komisija može, osim za osobe iz članka 19. i 24. ovoga pravilnika, organizirati i provoditi edukaciju za članove nadzornih odbora, uprava, sekretare dioničkih društava i drugih izdavatelja kao i za druge zainteresirane osobe zaposlene kod izdavatelja, o čemu donosi posebnu odluku.
- (2) Odlukom iz stavka (1) ovoga članka određuje se vrijeme i mjesto edukacije, kotizacija, te program, što se objavljuje na internetskoj stranici Komisije i/ili u najmanje jednom dnevnom listu koji se izdaje u Federaciji.

Članak 26.

(edukacija za druga tijela i organizacije)

- (1) Komisija može organizirati edukaciju za radnike ili ovlaštene osobe tijela unutarnjih poslova i inspeksijska tijela, kao i sudova i tužilaštava, te pravnih osoba, prema sporazumu s tim tijelima odnosno pravnim osobama i na temelju donesene odluke.
- (2) Komisija može organizirati edukaciju i za radnike i rukovodioce u tijelima uprave i upravnim organizacijama u Federaciji ili Bosni i Hercegovini, o čemu donosi posebnu odluku.
- (3) Odlukom iz stavka (1) i (2) ovoga članka određuje se kotizacija, program, vrijeme i mjesto edukacije.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 27.**

(prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovoga pravilnika prestaju s važenjem članci 32.- 37. i 39. Pravilnika o ovlaštenim sudionicima tržišta vrijednosnih papira i Program stručnih ispita za stjecanje dozvole za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova i poslova investicijskog savjetovanja u prometu vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14, 96/15).

Članak 28.

(stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjednik

Broj 01-02-2274/23 Komisije za vrijednosne papire
21. prosinca 2023. godine Federacije Bosne i Hercegovine
Sarajevo **Adnan Zukić, v. r.**

**PROGRAM
STRUČNOGA ISPITA ZA OBAVLJANJE POSLOVA
BROKERA I POSLOVA INVESTICIJSKOGA
SAVJETNIKA I INVESTICIJSKOGA MENADŽERA**

I. SADRŽAJ PROGRAMA

- 1. Program stručnog ispita za stjecanje dozvole za brokera sastoji se od sljedećih predmeta:
 - Predmet 1: Financijska tržišta i instrumenti
 - Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - Predmet 3: Investiranje i osnovi financijske analize
- 2. Program stručnoga ispita za stjecanje dozvole za investicijskoga savjetnika/menadžera sastoji se od sljedećih predmeta:
 - Predmet 1: Financijska tržišta i instrumenti
 - Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
 - Predmet 3: Investiranje i osnovi financijske analize
 - Predmet 4: Ocjena isplativosti investicije

3. Tematske cjeline programa po pojedinim predmetima su sljedeće:
- Predmet 1: Financijska tržišta i instrumenti
- Pojam, vrste i značaj finansijskih tržišta
 - Gospodarsko okruženje finansijskih tržišta
 - Struktura finansijskih tržišta
 - Tržište novca
 - Devizno tržište
 - Tržište kapitala
 - Izdavalci i ulagači na finansijskim tržištima
 - Funkcioniranje tržišta kapitala
 - Izdavanje vrijednosnih papira
 - Trgovanje na sekundarnome tržištu
 - Profesionalni sudionici finansijskih tržišta
 - Banke, štedionice i kreditne zadruge
 - o Sheme kolektivnoga ulaganja (fondovi)
 - Osiguravajuća društva i mirovinski fondovi
 - Profesionalni posrednici
 - Rating agencije i distributeri podataka
 - o Regulacija finansijskih tržišta
 - Međunarodni finansijski sustav
 - Finansijski instrumenti
 - Instrumenti tržišta novca
 - Trezorski/blagajnički zapisi
 - Sporazumi o ponovnoj kupovini (REPO)
 - Prenosivi depozitni certifikati
 - Bankovni akcepti
 - Ponašanje deviznih tečajeva u dugom i kratkom roku
 - Instrumenti tržišta kapitala
 - Dionice (redovne, prioritetne i povlaštene, konvertibilne)
 - Obveznice (državne i korporativne, konvertibilne)
 - Izvedeni vrijednosni papiri (forwardi, futuresi, swapovi i opcije)
- Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Regulatoma struktura tržišta kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovini
 - Vrste i temeljne osobine dugoročnih vrijednosnih papira
 - Izdavanje vrijednosnih papira
 - Postupak izdavanja zatvorenome ponudom i javnom ponudom
 - Promet vrijednosnih papira
 - Promet na burzi i drugome uređenom javnom tržištu
 - Ostali oblici prometa
 - Profesionalno posredovanje u prometu vrijednosnih papira
 - Organizacija poslovanja profesionalnog posrednika
 - "Back office" profesionalnoga posrednika
 - Odnos s klijentom i poslovna etika
 - Promocija vrijednosnih papira, izvještavanje i objavljivanje
 - Burza i druga uređena javna tržišta
 - Organizacija i korporativna struktura burze
 - Članovi burze i burzanski posrednici - članstvo, prava i dužnosti
 - Uvrštenje vrijednosnih papira na burzu i drugo uređeno javno tržište
 - Vrste naloga
 - Prijam i izvršenje naloga
 - Funkcioniranje burzanskog sustava trgovanja
 - Određivanje tečaja i zaključivanje transakcija
 - Nedoizvoljeno ponašanje članova burze i brokera
- Predmet 3: Investiranje i osnove finansijske analize
- Finansijska i poslovna analiza
 - Izvori informacija za finansijsku analizu
 - Analiza finansijskih izvještaja: trend i struktura
 - Fundamentalna analiza
 - Tehnička analiza
 - Racio analiza: sigurnost poslovanja
 - Racio analiza: uspješnost poslovanja
 - Finansijska analiza banaka i kompanija za osiguranje
 - Specifična područja primjene finansijske analize
 - Analiza novčanoga toka (DCF analiza)
 - Tehnička analiza: trend i uzroci
 - Tehnička analiza: primjena u realnom okruženju i dodatni analitički alati
- Predmet 4: Ocjena isplativosti ulaganja
- Osnovi menadžmenta kapitalnih ulaganja
 - Vremenska vrijednost novca
 - Rizik i prinos
 - Korporativno upravljanje i strateške finansijske odluke
 - Pravila i metode menadžmenta kapitalnih ulaganja
 - Vrste kapitalnih ulaganja
 - Menadžment kapitalnih ulaganja i rizik
 - Analiza, procjena i evaluacija novčnih tokova projekta
 - Trošak kapitala vs. zahtijevane stope povrata ulagača
 - Konvencionalne metode ocjene efikasnosti investicijskih projekata - u uvjetima determinizma
 - Konvencionalne metode ocjene efikasnosti investicijskih projekata - u uvjetima rizika i neizvjesnosti
 - Opcioni pristup ocjene efikasnosti investicijskih projekata - realne opcije
- Predmet 5: Strategije investiranja i upravljanje portfeljem vrijednosnih papira
- Pojam i vrste rizika
 - Mjerenje i odnos rizika i prinosa na investiciju
 - Teorija portfelja, prinos i rizik portfelja
 - Efikasna diversifikacija
 - Kreiranje i upravljanje portfeljem obzirom na sadržaj i investicijske ciljeve
 - Pasivne nasuprot aktivnih strategija upravljanja portfeljem
 - Model određivanja cijene kapitala (Capital Asset Pricing Model)
 - Teorija arbitraže
 - Porezni tretman investiranja u vrijednosne papire
- Predmet 6: Korporativno upravljanje i financije
- Korporativno upravljanje
 - Oblici organiziranja gospodarskih društava
 - Upravljanje korporacijom i agencijski problem
- Predmet 7: Zloupotrebe na tržištu
- Manipulacije tržištem i cijenama vrijednosnih papira
 - Upotreba povlaštenih informacija
 - Sprečavanje pranja novca
 - Zaštita ulagača
 - Temeljni poslovi Registra vrijednosnih papira
 - Društva za upravljanje fondovima i investicijski fondovi
 - Osnivanje i pravni status društva za upravljanje fondovima, upravljanje fondom
 - Osnivanje, pravni status i funkcioniranje investicijskih fondova
 - Struktura portfelja investicijskoga fonda
 - Objavljivanje i izvještavanje
 - Uloga banaka na tržištu kapitala
 - Reguliranje postupaka preuzimanja kontrole nad dioničkim društvom
 - Funkcija i nadležnosti Komisije za vrijednosne papire

- Концепти vrijednosti kompanije - unutarnja naspram tržišne vrijednosti
- Promjene korporativne kontrole (spajanja, pripajanja i preuzimanja)
- Korporativne financije
- Financijska funkcija korporacije u unutarnjem i vanjskom okruženju
- Proces kapitalnoga budžetiranja
- Metodi ocjene i rangiranja investicijskih projekata
- Trošak kapitala
- Struktura kapitala, poslovna i financijska poluga
- Politika dividendi

II. LITERATURA ZA STRUČNI ISPIT

1. Literatura za pripremu za polaganje stručnog ispita je sljedeća:

Predmet 1: Financijska tržišta i instrumenti

- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti", Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 1, 3, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 1 i 5);
- Alibegović, Džafer: "Finansijska tržišta i instrumenti", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2017. (poglavlje 1, 4, i 5);

Predmet 2: Tržište kapitala u Federaciji Bosne i Hercegovine:

- Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15, 25/17);
- Zakon o Komisiji za vrijednosne papire ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04, 92/13, 6/17);
- Zakon o Registru vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 39/98, 36/99, 33/04);
- Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17);
- Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14, 67/16);
- Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05, 42/10, 42/11, 59/14, 76/14, 46/16, 75/17, 31/23) - (Glava XXII - Krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni list RBiH", broj 2/92. i 13/93, koji se primjenjuje kao federalni zakon na osnovu člana IX 5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 1/94);
- zaključenje ugovora (članovi 26.- 45.),
- zastupanje (članovi 84.-96.),
- vrijednosni papiri (članovi 234.-256.),
- prodaja (članovi 454.-556.),
- nalog (članovi 749.-770.),
- komisijon (članovi 771.-789.),
- posredovanje (članovi 813.-826.);
- Podzakonski akti koje je donijela Komisija, a kojima se regulišu sljedeće oblasti:
- uvjeti za izdavanje dozvola i poslovanje profesionalnih posrednika,
- uvjeti za izdavanje dozvola i obavljanje poslova investicijskoga savjetovanja i upravljanja portfeljem

- uvjeti za izdavanje dozvola i poslovanje banaka depozitara i skrbnika
- funkcioniranje interne kontrole profesionalnih posrednika
- obavljanje prometa vrijednosnim papirima,
- kontrola i korištenje povlaštenih informacija u prometu vrijednosnih papira
- Pravila Sarajevske berze-burze vrijednosnih papira (poglavlja 3, 4, 5);

Predmet 3: Investiranje i osnove financijske analize:

- Alibegović, Džafer: "Osnove finansijske analize", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2023. (poglavlje 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10 i 11);
- Alibegović, Džafer: "Finansijska tržišta i instrumenti", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2017. (poglavlje 8 i 9);
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 2, 4);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 6);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 4);

Predmet 4: Ocjena isplativosti investicije:

- Van Home, James C./Wachowicz, John M.: "Osnove finansijskog menadžmenta", XIII izdanje, Mate, Zagreb, 2014. (poglavlja 3, 5, 12, 13 i 14).
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 1, 2, 3, 4, 7);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlja 1, 3, 4, 6, 7);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 9);

Predmet 5: Strategije investiranja i upravljanje portfeljem vrijednosnih papira:

- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 16, 17);
- Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006. (poglavlja 6, 7, 8, 9, 19, 20);
- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 5);
- Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 2);
- Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 2);

Predmet 6: Korporativno upravljanje i financije:

- Zakon o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15, 75/21);
- Vilogorac, E./Dizdar, M., 2000., Zakon o privrednim društvima - objašnjenja i komentari, Revicon, Sarajevo
- Orsag, Silvije: "Vrijednosni papiri, investicije i instrumenti ...", Revicon, Sarajevo, 2011. (poglavlja 16, 17);
- Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006. (poglavlja 6, 7, 8, 9, 19, 20);

- Zaimović, Azra/Alibegović, Džafer: "Primjenjeni finansijski menadžment", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 5);
 - Rovčanin, Adnan: "Upravljanje finansijama" (V izdanje), Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2010. (poglavlje 2);
 - Abdić, Adem/Abdić, Ademir: "Praktikum poslovnih finansija i finansijskog menadžmenta", Ekonomski fakultet u Sarajevu, Sarajevo, 2015. (poglavlje 2);
2. Kandidati za pripremu za polaganje stručnoga ispita mogu koristiti i sljedeću literaturu:
- Mishkin, Frederic S/ Eakins, Stanley G.: "Financijska tržišta i institucije", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2005.;
 - Bodie, Zvi/Kane, Alex/ Marcus, Alan J.: "Počela ulaganja", MATE, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Murphy, John J: "Tehnička analiza finansijskih tržišta", Poslovni dnevnik MASMEDIA, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Saunders, Anthony/Comett, Marcia Millon: "Financijska tržišta i institucije", Poslovni dnevnik-Masmedia, Zagreb, R Hrvatska, 2006.;
 - Rini, William A: "Fundamentals of Securities Industry", McGraw-Hill, New York, USA, 2003.;
 - Walsh, Ciaran: "Ključni pokazatelji za upravljanje preduzećem", Sinergija, Banja Luka, 2004.;
 - Zakon o bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/17);
 - Zakon o deviznom poslovanju ("Službene novine Federacije BiH", broj 47/10).

Prilog 2.

PROGRAM OBAVEZNE GODIŠNJE EDUKACIJE UČESNIKA NA TRŽIŠTU VRIJEDNOSNIH PAPIRA

Moduli koji su obuhvaćeni programom edukacije su:

1. Korporativno upravljanje,
2. Zakonska regulativa iz oblasti tržišta kapitala
3. Vrednovanje imovine fonda i finansijsko izvještavanje i revizija
4. Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o stečaju, Zakon o likvidaciji, Krivični zakon Federacije BiH (krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa)
5. Drugo određeno od strane predavača.

1. Korporativno upravljanje

- Pravna infrastruktura i regulatorni instrumenti korporativnog upravljanja u Federaciji BiH
- Mehanizmi i sistemi korporativnog upravljanja
- Imenovanje i razrješenje članova nadzornih odbora
- Obaveze i odgovornosti nadzornih odbora društva za upravljanje i zatvorenog investicijskog fonda,
- Organizacija rada nadzornih odbora: poslovnik o radu nadzornog odbora, diskusije, glasanje, sazivanje sjednica,
- Čije interese zastupaju članovi nadzornih odbora
- Potrebne osobine članova nadzornog odbora: stručnost, poštenje, objektivnost, moralnost, nezavisnost
- Obaveze i odgovornost uprave društva za upravljanje, uloga izvršnih direktora društva za upravljanje i direktora zatvorenog investicijskog fonda,
- Odnosi i saradnja uprave i nadzornog odbora
- Sistemi nagrađivanja uprave i nadzornih odbora i povezanost sa rezultatima rada
- Skupština zatvorenog investicijskog fonda: sazivanje, održavanje i nadležnosti

- Uslovi i ograničenja za vlasnike društva za upravljanje fondovima i dioničare zatvorenih investicijskih fondova, odnos uprave i vlasnika društva za upravljanje i dioničara zatvorenog investicijskog fonda
- Uloga organa društva za upravljanje penzionim fondovima.

2. Zakonska regulativa iz oblasti tržišta kapitala

- Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15, 25/17);
- Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17),
- Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15)
- Zakon o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16)

3. Vrednovanje imovine fonda i finansijsko izvještavanje i revizija

- Vrednovanje pojedinih oblika imovine fonda
- Obaveze izvještavanja učesnika na tržištu kapitala u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH i pravilnicima Komisije
- Revizija finansijskih izvještaja zatvorenih investicijskih fondova
- Finansijske prevare, uzroci, način njihovog otkrivanja i sprečavanja

4. Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o stečaju, Zakon o likvidacionom postupku, Krivični zakon Federacije BiH (krivična djela protiv privrede, poslovanja i sigurnosti platnog prometa), Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti

- Zaključenje ugovora, zastupanje, vrijednosni papiri, prodaja, nalog, komisijon, posredovanje i pravo zalog
- Postupak stečaja
- Postupak likvidacije
- Nesavjesno privredno poslovanje, prouzrokovanje stečaja, lažni stečaj, zloupotreba ovlasti u privrednom poslovanju, izrada lažne bilanse, sklapanje štetnog ugovora, krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava i pranje novca
- Primjena Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti u odnosu na poslovanje društava za upravljanje fondovima i profesionalnih posrednika

5. Drugo određeno od strane predavača.

- Literatura po preporuci predavača

Popis literature

1. Zakon o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/15, 75/21);
2. Zakon o tržištu vrijednosnih papira ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 109/12, 86/15, 25/17);
3. Zakon o investicijskim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 85/08, 25/17);
4. Zakon o preuzimanju dioničkih društava ("Službene novine Federacije BiH", broj 77/15);
5. Zakon o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/16);
6. Zakon o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21);
7. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14, 67/16);
8. Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni list RBiH", broj 2/92 i 13/93, koji se primjenjuje kao federalni zakon na osnovu člana IX 5. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine

("Службене новине Федерације БиХ", број 1/94), те "Службене новине Федерације БиХ", број 29/03, 42/11);

9. Vilogorac, E./Dizdar, M., 2000., Закон о привредним друштвима - објашњења и коментари, Revicon, Сарајево;
10. Друго по препоруци предаваћа.

103

Комисија за вриједносне папире Федерације Босне и Херцеговине, на основу одредаба члана 10. тачка 9. и члана 11. тачка 13. Закона о Комисији за вриједносне папире ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 и 6/17), члана 200. Закона о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98, 48/99 и 61/22), члана 102. Закона о тржишту вриједносних папира ("Службене новине Федерације БиХ", број 85/08, 109/12, 86/15 и 25/17) и члана 38. Правилника о овлашћеним учесницима на тржишту вриједносних папира ("Службене новине Федерације БиХ", број 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14 и 96/15), рјешавајући по захтјеву ZB Invest d.o.o. за управљање инвестицијским фондovima и UniCredit Bank d.d. у својству оснивача UniCredit Invest BH друштва за управљање фондovima d.o.o. за издавање дозволе за обављање послова инвестицијског саветника и инвестицијског менаџера у промету вриједносних папира за Ensara Mahovića, на 112. сједници одржаној 28.12.2023. године, издала је

DOZVOLU

ZA OBAVLJANJE POSLOVA INVESTICIJSKOG SAVJETNIKA I INVESTICIJSKOG MENADŽERA U PROMETU VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

1. IZDAJE SE дозвола за обављање послова инвестицијског саветника и инвестицијског менаџера у промету вриједносних папира Ensaru (Elvid) Mahoviću.
2. Именовани из тачке 1. диспозитива овог рјешења може обављати послове за које се издаје дозвола, искључиво, као уписаник овлашћеног учесника.
3. Дозвола важи до њеног укидања, уз услов континуираног испуњавања прописаних услова за стичање дозволе.
4. Именовани је уведен у Регистар физичких особа овлашћених за обављање послова инвестицијског саветовања и инвестицијског менаџера у промету вриједносних папира под регистарским бројем: I-16-50/23.
5. Дозвола ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједник

Број 05/4-19-324/23 Комисије за вриједносне папире
28. децембра 2023. године Федерације Босне и Херцеговине
Сарајево **Adnan Zukić, s. r.**

Комисија за вриједносне папире Федерације Босне и Херцеговине, на основу одреди члана 10. тачка 9. и члана 11. тачка 13. Закона о Комисији за вриједносне папире ("Службене новине Федерације БиХ", број 39/98, 36/99, 33/04, 92/13 и 6/17), члана 200. Закона о управном поступку ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 2/98, 48/99 и 61/22), члана 102. Закона о тржишту вриједносних папира ("Службене новине Федерације БиХ", број 85/08, 109/12, 86/15 и 25/17) и члана 38. Правилника о овлашћеним судионикима на тржишту вриједносних папира ("Службене новине Федерације БиХ", број 31/09, 73/09, 66/11, 87/12, 46/13, 36/14 и 96/15), рјешавајући по захтјеву ZB Invest d.o.o. за управљање инвестицијским фондovima и UniCredit Bank d.d. у својству оснивача UniCredit Invest BH друштва за управљање фондovima d.o.o. за издавање дозволе за обављање послова инвестицијског саветника и инвестицијског менаџера у промету

вриједносним папирима за Ensara Mahovića, на 112. сједници одржаној 28.12.2023. године, издала је

DOZVOLU

ZA OBAVLJANJE POSLOVA INVESTICIJSKOG SAVJETNIKA I INVESTICIJSKOG MENADŽERA U PROMETU VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

1. IZDAJE SE дозвола за обављање послова инвестицијског саветника и инвестицијског менаџера у промету вриједносних папира Ensaru (Elvid) Mahoviću.
2. Именовани из тачке 1. диспозитива овог рјешења може обављати послове за које се издаје дозвола, искључиво, као уписаник овлашћеног судионика.
3. Дозвола важи до њеног укидања, уз увјет континуираног испуњавања прописаних увјета за стичање дозволе.
4. Именовани је уведен у Регистар физичких особа овлашћених за обављање послова инвестицијског саветовања и инвестицијског менаџера у промету вриједносних папира под регистарским бројем: I-16-50/23.
5. Дозвола ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједник

Број 05/4-19-324/23 Комисије за вриједносне папире
28. просина 2023. године Федерације Босне и Херцеговине
Сарајево **Adnan Zukić, v. r.**

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГИЈУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ – ФЕРК

104

На основу члана 35. Закона о енергији и регулацији енергетских дјелатности у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 60/23), Регулаторна комисија за енергију у Федерацији Босне и Херцеговине - ФЕРК је на наставку 19/23 интерног састанка одржаног у Мостару дана 25.9.2023. године донијела приједлог

БУЏЕТ

ФЕРК-а ЗА ПЕРИОД 2024. – 2026. ГОДИНА

Члан 1.

ФЕРК се финансира из прихода од регулаторних накнада и једнократних накнада које ће наплаћивати од имаоца дозвола који се баве дјелатностима из члана 9. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине и из прихода од регулаторних накнада и једнократних накнада које ће наплаћивати од имаоца дозвола који се баве дјелатношћу из члана 17. Закона о нафтним дериватима у Федерацији Босне и Херцеговине, те прихода које остварује на основу других закона из области енергије.

Члан 2.

Буџет ФЕРК-а за плански период 2024 - 2026. година састоји се од:

ПЛАН ПРИХОДА (у КМ)		
2024.	2025.	2026.
5.113.389,07	5.102.563,33	5.075.883,19
ПЛАН РАСХОДА (у КМ)		
5.113.389,07	5.102.563,33	5.075.883,19

Члан 3.

Планирани приходи за 2024., 2025. и 2026. годину користит ће се за редовно обављање дјелатности ФЕРК-а, те уколико су укупно остварени приходи већи од укупно остварених расхода, остварени вишак средстава преноси се у наредну годину, уз усклађивање извора и потребне висине прихода, а све у складу са чланом 36. став (3) Закона о